

TÜREV ARAÇLAR RİSK BİLDİRİM FORMU

(Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası nezdindeki işlemlere ilişkindir)

Önemli Açıklama:

Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası nezdinde yapacağınız alım-satım işlemleri sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, III-39.1 sayılı “Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ”in (Tebliğ) 25 inci maddesinin ikinci fıkrasında öngörüldüğü üzere, türev araçların alım satımı kapsamında “Türev Araçlar Risk Bildirim Formu” nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

Uyarı:

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun ilgili yatırım hizmet ve faaliyetini yürütmeye yetkili olup olmadığını kontrol ediniz. Yatırım hizmet ve faaliyetlerini yürütme konusunda yetkili olan yatırım kuruluşlarını www.spk.gov.tr veya www.tspb.org.tr web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

Tanımlar:

- Borsa** : Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni
- Yatırım Kuruluşu** : Aracı kurumlar ile yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını ve bankaları,
- Piyasa** : Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası sözleşmelerinin işlem gördüğü piyasaları,
- Vadeli İşlem Sözleşmesi** : Belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizli alma veya satma yükümlülüğü veren sözleşmeyi,

**Opsiyon
Sözleşmesi**

: Opsiyonu alan tarafa belirli bir vadede veya belirli bir vadeye kadar, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeyi, sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizi alma veya satma hakkı veren, satan tarafı ise yükümlü kılan sözleşmeyi

**Uzun Pozisyon
(Vadeli İşlem
Sözleşmelerinde)**

: Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

**Uzun Pozisyon
(Opsiyon
Sözleşmelerinde)**

: 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktarda satın alma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmada bulunma hakkını,

**Kısa Pozisyon
(Vadeli İşlem
Sözleşmelerinde)**

: Sözleşmenin vadesi geldiğinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

**Kısa Pozisyon
(Opsiyon
Sözleşmelerinde)**

: 1) Alım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirlenen miktardan satma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

2) Satım opsiyonunda, sözleşmenin vadesinde veya vadeye kadar olan süre içinde sözleşmeye konu teşkil eden varlığı, sözleşmede belirtilen fiyattan ve belirtilen miktardan satın alma ya da nakdi uzlaşmayı sağlama yükümlülüğünü,

Ters İşlem-

Pozisyonu Kapatma : Aynı özelliklere sahip sözleşme bazında olmak kaydıyla, söz konusu sözleşmenin işlem gördüğü piyasadaki son işlem gününe kadar uzun pozisyon karşısında kısa pozisyon, kısa pozisyon karşısında ise uzun pozisyon alınarak pozisyonun tasfiyesini

- Opsiyon Primi :** Opsiyon sözleşmesini alan tarafın, opsiyon sözleşmesini satan tarafa, sözleşmede yer alan haklar karşılığında ödemekle yükümlü olduğu primi,
- Kullanım Fiyatı :** Opsiyon sözleşmelerinde, sözleşmeye konu olan varlığın alım veya satım hakkının vade süresince veya vade sonunda kullanılabilceği fiyatı,
- Uzlaşma Fiyatı :** Gün sonlarında hesapların güncelleştirilmesinde kullanılmak üzere sözleşme türü bazında Borsa kuralları uyarınca hesaplanan fiyatı,
- Pozisyon Limitleri :** Her bir sözleşme, hesap ve/veya Borsa üyesi bazında, tüm teslimat vadelerinde toplam olarak veya aynı sözleşme türü bazında çeşitli teslimat vadelerinde ara toplam olarak sahip olunabilecek azami pozisyonu,
- Başlangıç Teminatı :** Pozisyon açılırken yatırılması zorunlu olan tutarı,
- Sürdürme Teminatı :** Piyasadaki günlük fiyat hareketleri karşısında güncelleştirilen teminat tutarlarının koruması gereken alt sınırı,

ifade etmektedir.

RİSK BİLDİRİMİ

İşlem yapacağınız yatırım kuruluşu ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi alım satım aracılığına ilişkin olarak imzalanacak Çerçeve Sözleşme’de ve “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nda belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

1. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (VIOP), çeşitli dayanak varlıklar üzerine düzenlenmiş olan “vadeli işlem sözleşmeleri” ve “opsiyon sözleşmeleri”nin alınıp satıldığı ikincil piyasadır. Yatırım kuruluşu nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası’nda gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa ve Takas Merkezi tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.

2. Türev araçlar çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırım kuruluşuna yatırdığınız teminatın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız toplam teminatınızı dahi aşabilecektir. Üstlenmiş olduğu risklerin takibi yatırımcının sorumluluğu altındadır.

3. Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda pozisyon almak üzere yatırım kuruluşu nezdinde açtıracağınız ve teminat yatıracağınız hesabınızdan piyasada alım-satım işleminde bulunacağınız her vadeli işlem (futures) sözleşmesi için en az Borsa'nın belirlediği tutarda bir başlangıç teminatı yatırılması gerekmektedir.

4. Yatırım kuruluşu tarafından yapılacak teminat tamamlama çağrılarının istenen süre içinde ve şekilde yerine getirilmesi, aksi takdirde hiçbir ihbara gerek duymadan pozisyonun piyasa değerinden, özen borcu çerçevesinde zararına da olsa kapatılmasına razı olunması gerekmektedir.

5. Borsa Yönetim Kurulu, mevzuatta yer alan belli koşulların varlığı halinde, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin vade bitim tarihlerini belirlemeye veya belirlenmiş olan vade bitim tarihlerini değiştirmeye ve pozisyonları tasfiye etmeye yetkilidir.

6. Bir opsiyon sözleşmesi alırsanız, opsiyonu kullanmadığınız takdirde riskinizi, opsiyon primi ve buna ek olarak ödeyeceğiniz komisyon ve diğer masraflar ile sınırlamanız mümkündür.

7. Bir opsiyon satarsınız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Opsiyonu yerine getirmeniz istendiğinde, bunun üzerinde herhangi bir kontrol yetkiniz yoktur. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişiler opsiyon satmaya teşebbüs etmelidirler.

8. Opsiyonların birçok çeşidi vardır ve kendinizi bir taahhüt altına sokmadan önce, yatırım kuruluşunuzla yatırım ihtiyaçlarınız ve tip sözleşmelere taraf olmanın içerdiği riskler konusunda fikir alışverişinde bulunmalısınız.

9. Piyasanın sıkışık, likiditenin oldukça düşük olduğu, maksimum fiyat hareketinin gerçekleştiği bir ortamda, sistemde piyasa yapıcılığı mevcut ise; piyasa yapıcılarının en geniş banttan kotasyon verdikleri piyasa şartlarında, riski sınırlama imkanı veren “şarta bağlı emirler” ile “strateji emirleri” de dâhil olmak üzere yatırım kuruluşu vasıtasıyla piyasaya iletilmesi istenilen emrin gerçekleşmeme ihtimali dikkate alınmalıdır.

10. Vadeli işlem sözleşmesinde “spread” (fark veya yayılma) pozisyonu almak normal şartlarda daha az risklidir. Ancak olağanüstü piyasa şartlarında yayılma pozisyonu vadeli işlemler piyasasında doğrudan uzun veya kısa pozisyon almaktan her zaman daha az riskli olmayabilir.

11. Kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük teminatla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi yüksek zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

12. Borsa tarafından, hesap ve firma bazında belirlenen pozisyon limitine ulaşıldığı takdirde pozisyonunuzu kapatmak dışında vereceğiniz emirler piyasada gerçekleşmeyebilecektir.

13. Piyasadaki fiyat hareketleri, almış olduğunuz pozisyon aleyhine geliştiğinde hesabınız Borsa tarafından “riskli” hesap olarak belirlenebilir. Bu durumda Borsaya pasif emir girişi yapılamayabilecektir.

14. Yatırım kuruluşunun türev piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.

15. Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yetkili personeline yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.

16. Yabancı para cinsinden sermaye piyasası araçlarında, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım-satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği ve teslimat öngörülen sözleşmelerde fiziksel varlığın teslim edilmeme riskine de maruz kalınabileceği bilinmelidir.

17. İşlemlerinize başlamadan önce, işlemlerinizin borsalara, takas ve saklama kuruluşlarına ve yatırım kuruluşlarına ödenecek komisyon ücretlerine ve ilgili mevzuatta belirlenen oranlarda vergiye tabi tutulacağını bilincinde olmalısınız. İşlemlerinize başlamadan önce, işlemlerinize ilişkin ücretler ve ücretler parasal olarak ifade edilmemişse, ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama tarafınıza sunulacaktır.

18. Yatırım kuruluşunun müşteriye karşı taraf olarak pozisyon aldığı ve sunulan hizmet ya da ürünün niteliği gereği müşterinin zarar etmesinin yatırım kuruluşunun kar elde etmesiyle sonuçlanacağı durumlarda çıkar çatışması doğabileceği hususunun farkında olmanız gerekmektedir. Türev araçlar ve opsiyon işlemlerinde karşı taraf riski bulunmaktadır. Ancak VİOP işlemlerinde Takasbank A.Ş. “merkezi karşı taraf”tır. Merkezi karşı taraf hizmeti, Takasbank’ın, alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı ise alıcı konumuna geçerek, bu hizmeti verdiği piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerin takasının tamamlanmasını garanti ettiği hizmettir.

19. VİOP’ta farklı dayanak varlıklar ve farklı vadelerde sözleşmeler işlem görmektedir. Dayanak varlığın türüne ve sözleşmenin vade sonuna kalan gün sayısına göre değişiklik gösteren likidite riski bulunmaktadır. Piyasalarda meydana gelen dalgalanmalardan dolayı yapılan yatırımınız beklediğiniz kadar karla sonuçlanmayabileceği gibi piyasa riski nedeni ile zararlarla da sonuçlanabilir.

20. VİOP’da işlem gören sözleşmeler standart sözleşmeler olup Borsa tarafından düzenlenmektedir. VİOP’ta işlem gören bazı sözleşmelerde piyasa yapıcısı bulunmaktadır. “www.borsaistanbul.com” adresinden piyasa yapıcısı bulunan sözleşmelere ulaşabilirsiniz.

21. VİOP’da gerçekleşen işlemlerin piyasa riski ve teminat yönetimi Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir. Pozisyonları güncellenen hesaplar için son açık pozisyon ve Takasbank tarafından belirlenen son parametre dosyası verileri kullanılarak "bulunması gereken teminat" tutarı hesaplanmaktadır. Takasbank tarafından, bulundurulması gereken teminat tutarının belirli bir oranı olan sürdürme teminatı tutarı hesaplanarak yatırımcıların teminat durumları ile risklilik yapıları takip edilmekte ve işlem teminatlarının piyasada gerçekleştirilen işlemler, teminat değerlerinde gerçekleşen değişiklikler, teminat kompozisyonunun değişmesi veya diğer nedenlerle Takasbank tarafından belirlenen tutarın altına düşmesi durumunda, Takasbank tarafından yatırım kuruluşuna elektronik ortamda, yatırım kuruluşu tarafından ise yatırımcıya Çerçeve Sözleşme’de belirlenen esaslar çerçevesinde teminat tamamlama çağrısı yapılmaktadır.

İşbu türev araçlar risk bildirim formu, yatırımcıyı genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım-satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.

İşbu esasların uygulanması sırasında Yatırım Kuruluşunun kusuru veya ihmali nedeniyle doğabilecek zararlarımı talep ve dava haklarım saklı kalmak kaydıyla özgür iradem sonucu bu “Türev Araçlar Risk Bildirim Formu”nu okuyup, anlayarak imzaladığımı ve bundan sonra Çerçeve Sözleşme’yi imzalayarak, işbu Form’un bir örneğini aldığımı kabul ve beyan ederim.

MÜŞTERİ’NİN;

ADI SOYADI VEYA UNVANI:

HESAP NUMARASI:

MKK SİCİL NUMARASI:

TARİH:

İMZA: